

FVND

PÆDAGOGISK LÆREPLAN FOR FUND BØRNEHAVE

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	s. 2
HjemLand, NytLand, FritLand	s. 2
Læreplan for FUND Børnehave	s. 3
Hvad er læring?	s. 3
Læringssyn	s. 5
De 6 læreplanstemaer:	
Alsidig personlig udvikling	s. 6
Sociale kompetencer	s. 7
Sproglig udvikling	s. 8
Motorik, krop og bevægelse	s. 9
Naturen og naturfænomener	s. 11
Kulturelle udtryksformer og værdier	s. 12
Dokumentation og evaluering	s. 14
Familieprojekt	s. 14

PÆDAGOGISK LÆREPLAN FOR FUND BØRNEHAVE

På FUND ønsker vi at skabe sammenhæng mellem dagtilbud og friskolen, og vi opretter derfor FUND Børnehave. Børnehaven bygger på de samme værdier og pædagogik som friskolen.

FUND Friskoles førskole handler om, at skabe rum for, at børnene har lyst og mod til at starte i skolen. FUND Børnehave skal derfor også danne rammen om førskoleindsatsen.

Indledningen til FUND Børnehaves læreplaner giver derfor et overordnet indtryk af vores tanker omkring sammenhængen og overgangen mellem dagtilbud og friskole.

EVA, Danmarks Evalueringsinstitut, fortæller, at når børn oplever en god overgang fra børnehave til SFO og skole, gavner det både deres læring og trivsel i overgangsperioden og i skolestarten. Et tæt samarbejde mellem dagtilbud, SFO og skole kan være med til at sikre børn en tryk og sammenhængende overgang. På FUND Friskole skaber vi sammenhængen ved at tilbyde børnehave, SFO og skole, der bygger på de samme værdier og pædagogiske målsætninger.

Det giver en naturlig vidensdeling om det enkelte barn, og HjemLand, NytLand og FritLand skaber derved de bedste rammer for klar, parat, skolestart.

HjemLand

er landet i børnehaven, hvor aktiviteterne og strukturerne er kendte. Vi kalder det vaner, og helt centralt står begrebet tid; Børnene får tid og rum til at udfolde sig i børnehavens rammer. HjemLand bygger på de samme værdier og pædagogiske målsætninger, som Fund Friskole, og vi arbejder derfor bevist på at skabe gode vaner for børnene.

NytLand

er landet, hvor børnene mødes af nye udfordringer og måder at se verden på. Børnene skal i FUND Friskoles rammer være sammen med lidt større børn i et legende univers. Lege og aktiviteter vil handle om matematiske begreber, naturen, rim, remser og musik. Hver dag i NytLand starter med morgensang og fortælling, og således introduceres børnene gradvist til hverdagen i skolen. Vi tror på, at den fortsatte fokus på gode vaner hjælper børnene til at mestre mange af livets forhold; overblik over situationer, empati og senere ikke mindst meningsdannelse. Vanerne handler også om, at vi tror på, at læring er en social handling, hvor viden ikke er absolut, men at den skabes, formes og omformes løbende i takt med og samtidig med, at barnet udvikler sig personligt og senere fagligt. NytLand skaber grundlaget for en god skolestart på FUND Friskole, og NytLand tilbydes et år før det enkelte barn skal start i skole.

FritLand

er landet, hvor legen er i centrum. FritLands filosofi bygger på troen på, at leg er det vigtigste i livet efter mad, drikke og kærlighed.

Vi tror på, at det er afgørende for børnenes udvikling og velbefindende, at vi skaber rum og tid til at lege. Fri leg i FritLand er den vigtigste aktivitet, hvad angår udvikling og vedligeholdelse af det, vi kalder "bløde kompetencer" – altså personlige og sociale kompetencer. I fri leg udvikler man for eksempel ægte initiativ, ansvarlighed, passion, udholdenhed, impuls kontrol, sociale grænser, risikotolerance og opfindsomhed.

Børnene skal simpelthen have lov til at dykke så dybt ind i deres fantasiverden og deres forestillinger, som overhovedet muligt. Det er nemlig derinde, den stærkeste udvikling finder sted.

Når børn leger koncentreret, er de per definition kreative. For dem er det et mikrokosmos, som vi kun må træde ind i med respekt. Sideløbende tilbyder vi mere styrede aktiviteter med kreative og håndværksmæssige sysler, der understøtter det enkelte barns udvikling og samtidig og supplerer arbejdet med gode vaner.

Læreplan for børnehaven

FUND Friskole er prøve- og karakterfri, og læreplanen for FUND Børnehave gør op med ambitionerne om så tidligt som muligt at have fokus på lærdom via læringsmål, tal og bogstaver.

Det understøttes af det nye overordnede mål for de pædagogiske læreplaner, der beskriver hvorledes man skaber læringsmiljøer, der understøtter og drager omsorg for alle børns dannelse, læring, trivsel og udvikling. Samtidig understreges det, at det sker i fællesskab i det miljø, barnet lærer i, udvikler sig i, bliver dannet i, befinder sig socialt i og kommunikerer i.

Dagtilbuddet på FUND skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Det skal understreges, at den endelige læreplan udarbejdes, når alle medarbejdere er ansat i FUND Børnehave. Nedenstående tanker er inspireret af forskellige børnehaver rundt omkring i landet.

Hvad er læring?

Set fra barneperspektivet handler læring for barnet først og fremmest om leg i alle forskellige afskygninger. Barnet lærer primært ved at gøre sig egne erfaringer i det liv, som de er en del af. Barnet oplever gennem deres sanser. Både gennem de planlagte og de spontane oplevelser danner barnet sine egne erfaringer, tanker og refleksioner. Derfor bygger tankerne i børnehaven på en filosofi, der videreføres i friskolen.

Vi kalder det sneglelæring.

Sneglen er en naturlig forlængelse af barnets vej til læring og indeholder fem faser; 1) *først oplever du noget; 2) så bliver du nysgerrig på elementer i det, som du har oplevet; 3) så leger og eksperimenterer du med stoffet; 4) så er der noget, som du har brug for mere viden om, og du opsøger den hos en mere vidende, i en bog eller på nettet; 5) og så producerer du selv noget ud fra din nyvundne viden.*

I forlængelse af tankerne omkring FritLand, er det godt at fastslå, at gennem legen opnås en læring og erfaring af de sociale spilleregler for samvær, og børnene får kendskab til, og forståelse af sig selv som individ og af de andre børn og voksne gennem forhandling og kommunikation. Derudover knyttes vigtige fællesskaber blandt børnene.

Legen giver børnene mulighed for at udforske sig selv, deres kammerater og omverdenen. Ligesom den giver mulighed for at afprøve grænser og se nye muligheder.

Leg betegner blandt andet den vigtige sociale rolleleg, fantasilegens mysterium og eventyr, konstruktionsleg, leg med sproget og den kropsmæssige udfordrende leg.

Læring sker i aktiviteter, i bevægelser, i sociale sammenhænge og er aldrig noget entydigt. Barnets læreprocesser finder sted, hvad enten man kalder dem for udvikling, opdragelse eller dannelse. Samlet dækker de nemlig over erkendelses- og erfaringsprocesser, der fører til udvikling hos barnet.

Det pædagogiske ansvar er derfor at skabe rammer for lege og læringsrum, som understøtter barnets muligheder for at udvikle alle kompetencer. Det gælder både via indretningen af de fysiske rammer inde, som ude og via de pædagogiske processer, der sættes i gang. Det er betydningsfuldt, at de voksne tager ansvar for at skabe nogle rammer, som giver mulighed for alsidige oplevelser. At barnet får rum for til at undersøge, udforske og gentage lege og oplevelser, som har skabt interesse eller udfordret barnet.

Børnemiljøet skal inddrages og knyttes sammen med de pædagogiske læreplaner, og derved skal det fremgå af læreplanerne, hvordan arbejdet med det gode børnemiljø sker. Dette skal ske som en integreret del af det pædagogiske arbejde. Alle dagtilbud skal vurdere det fysiske, psykiske og det æstetiske miljø i et børneperspektiv. Uanset aldersgruppe skal børnemiljøet have en aktiv rolle, og børnene skal opleve, at de inddrages omkring arbejdet med børnemiljøet i institutionen.

Læringssyn.

Læring og udvikling hænger nøje sammen. Hver gang børn lærer noget, udvikler de sig, idet læring foregår alle steder og hele tiden.

Børn lærer gennem relationer med børn og voksne. De små lærer af de store og imiterer deres handlemønstre. Gennem relationer med de andre børn og de voksne, lærer de sig sociale normer, som gør, at de kan begå sig i livet.

Voksne der er nærværende, omsorgsfulde, anerkendende, reflekterende og engagerede, skal give barnet udfordringer i et aktivt samspil. Barnet skal føle sig set og forstået. Der skal gives rum, mulighed og tid til at erfare, afprøve og lære. De voksne skal bruge deres viden om, hvad børnegruppen har brug for og koble det sammen med det, børnegruppen har lyst til i en meningsfuld proces.

- Børn lærer bedst hvis de mødes med glæde, respekt, tillid og nærvær.
- Børn lærer ved at have gode voksne rollemodeller, som udviser nærvær og empati.
- Børn lærer gennem leg, men også gennem iagttagelser. De lærer gennem brug af deres sanser, og krop, og i deres deltagelse i de daglige gøremål.
- Børn lærer gennem gentagelser og ved at få lov til at prøve.

Vores mål i FUND Børnehave er:

- At personalet sikrer, at der ydes den fornødne omsorg for de børn, hvis udvikling bekymrer.
- At personalet sikrer en optimal pædagogisk indsats.
- At personalet er opmærksomme på at være anerkendende i relation til det enkelte barn.

Det betyder, at børne- og læringsmiljøet i FUND Børnehave skal:

- Være inkluderende
- Have en fast struktur for dagligdagen, der er genkendelig for børnene. Børn har brug for gentagelser og kendte rutiner for at give ro.
- Give mulighed for at tilgodese, hvad det enkelte barn har brug for. Om det er stilletid med en voksen eller om det er ude, hvor der er højt til loftet og plads til udfoldelser og udfordringer.
- Sikre at aktiviteter planlægges i mindre eller større grupper, alt afhængig af, hvad barnet har brug for. Barnet stimuleres /opmuntres til at prøve aktiviteter og støttes af den voksne, som lytter til de signaler, som barnet kommer med.

Det betyder, at vi voksne skal:

- Sikre at børn med særlige behov får den rette og individuelle støtte og hjælp i hverdagen
- Have en positiv tilgang og positiv omtale af det enkelte barn og hele børnegruppen
- Etablere forskellige grupper af børn
- Have tæt forældrekontakt
- Være inkluderende
- Give barnet ekstra opmærksomhed, fx en ekstra gå-tur eller læse en historie
- Som med alle børn, tage udgangspunkt i det udviklingsniveau, hvor barnet er og hjælpe det til at udvikle dens potentialer
- Dagligt "mærke" efter, hvordan barnet har det

- Være nysgerrig overfor børnenes hjemmekultur og bruge de informationer, vi får til at danne os et helhedsindtryk af barnet

DE 6 LÆREPLANSTEMAER

1. Alsidig personlig udvikling.
2. Sociale kompetencer.
3. Sproglig udvikling.
4. Motorik / krop og bevægelse.
5. Naturen og naturfænomener.
6. Kulturelle udtryksformer og værdier.

1. Alsidig personlig udvikling

Vores mål er:

- At børnene oplever sig selv som selvstændige individer med egne meninger, der har værdi.
- At alle børn kommer til at føle sig som en del af et fællesskab.
- At børnene bliver selvhjulpne.
- At børnene lærer at sige til og fra i forhold til egne og andres grænser.
- At børnene kan give udtryk for behov og følelser.
- At styrke børnenes nysgerrighed og lyst til at lære.

Det betyder, at vores børne- og læringsmiljø skal:

- Give børnene plads til at være forskellige.
- Give børnene trygge rammer med voksne, de kender godt.
- Give børnene tryghed ved at have en genkendelig hverdag med faste rutiner.
- Være et miljø hvor det at være ked af, vred, glad, osv. bliver imødekommet som anerkendte følelser.
- Give tid til det enkelte barn i hverdagen.

Det betyder, at vi voksne skal:

- Være nærværende og anerkende børns forskelligheder.
- Være lyttende og empatiske overfor børnenes behov og ønsker.
- Have et godt personalesamarbejde og et fælles ansvar for børnenes trivsel.
- Have et godt forældresamarbejde, der bygger på gensidig tillid.
- Være observerende overfor alle børn, og på stuemøde/p-møder diskutere børnenes trivsel og udvikling.
- Give relevante udfordringer og stille relevante krav, som fremmer barnets udvikling.
- Give barnet succesoplevelser.
- Se, høre og benævne barnet dagligt og vise barnet, at det bliver holdt af.

Vores mål er nået, når:

- Børnene er glade og trives i børnehaven.
- Vi oplever børn, der nysgerrigt prøver udfordringer af, de ikke ville turde give sig i kast med tidligere.

- Børnene i samvær med andre børn og voksne, giver udtryk for behov og ønsker.
- Børnene kan begå sig i et fællesskab.

I dagligdagen:

- Rundkreds: Børnene bliver på en tryk måde udfordret på egne grænser. For nogle børn er det grænseoverskridende bare at skulle sige noget højt, mens andre vokser ved at få lov til at "optræde" lidt med sang eller andet, de kan. Nogle børn har brug for at sidde tæt med en voksen for at få udbytte af samlingen. De voksne har en opmærksomhed på, at alle har det godt ved at være en del af fællesskabet og den fælles pædagogiske aktivitet. Rundkredsen fortsætter i indskolingen på FUND Friskole.
- Legen: Når barnet har gode lege med sine kammerater, lærer barnet noget om sig selv og sin rolle i fællesskabet. De voksne er opmærksomme på børnenes leg og understøtter det enkelte barn til at kunne fastholde sine egne meninger og forhandle legen på en hensigtsmæssig måde.
- Konflikter: Er en del af at udvikle sig og mærke egne grænser. Barnet lærer at sætte ord på egne oplevelser og følelser med hjælp fra de voksne. Det at have og kunne løse konflikter med sine venner, udvikler barnets personlighed.

2. Sociale kompetencer

Vores mål er:

- At børnene inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere i et gensidigt forpligtende fællesskab.
- At de lærer at samarbejde med andre og deltage i de demokratiske beslutningsprocesser.
- At sikre, at børnene anerkendes og respekteres, som de individer, de er og oplever at høre til fællesskabet.
- At børnene lærer at give udtryk for følelser og egne behov og sætte sig ind i andres følelser og behov.
- At børnene lærer sociale spilleregler og lærer at reflektere over egne handlinger.

Det betyder, at vores børne- og læringsmiljø skal:

- Rumme mulighed for, at børnene kan fordybe sig i leg eller aktiviteter i små grupper.
- Være en vekselvirkning af samvær med børn fra andre stuer og børn fra egen stue. På den måde er der mulighed for at dyrke venskaber på tværs af stuerne, og børnene får mulighed for, at finde sammen med børn, de har det godt sammen med.
- Vores ude- og indemiljø skal lægge op til aktiviteter og lege, som man kan være flere børn til. Det kan være legetøj, indretning, legeplads osv.
- Give børnene rammer, hvor de kan være medbestemmende over deres dag og aktiviteter i børnehaven sammen med deres venner.

Det betyder, at vi voksne skal:

- Være anerkendende overfor, at alle børn har noget at byde ind med i det sociale fællesskab. Det er vores ansvar i samarbejde med forældrene at hjælpe børnene med at finde sociale potentialer frem, alt efter alder.

- Fremhæve børnenes kvaliteter, så alle børn bliver respekteret og anerkendt.
- Være gode rollemodeller og vise børnene, at vi voksne kan lide at være i børnehaven sammen med børnene og hinanden. Vi er bevidste om overensstemmelse mellem ord og mimik.
- Være opmærksomme på kommunikationen mellem børnene og den måde, vi selv taler med børnene på.
- Se konflikter mellem børnene som en naturlig del af at udvikle sociale kompetencer og hjælpe børnene igennem uoverensstemmelser på en omsorgsfuld og anerkendende måde.
- Opfordre til legeaftaler på kryds og tværs af stuerne
- Opfordre til, at børnene skal hjælpe hinanden.

Vi har nået vores mål, når:

- Hvert barn, uanset antal af venner, føler sig som en del af børnefællesskabet. Dette ses ved, at børnene er glade for at komme i børnehaven og viser tegn på, at de trives sammen med de andre børn.
- Børnene knytter venskaber.
- Børnene udviser empati for hinanden ved at yde omsorg og være hjælpsom o.lign.
- Børnene udvikler deres lege med andre børn og viser forståelse for de sociale spilleregler.
- Børnene kan samarbejde omkring en opgave eller i legen.

3. Sproglig udvikling

Vores mål er:

- At børnene får et nuanceret ordforråd, bl.a. ved at kunne udtrykke sig verbalt og formå at sætte ord på deres hverdag, følelser, tanker og behov.
- At børnene lærer de sociale spilleregler i kommunikation.
- At børnene kan modtage en besked og handle efter den.
- At børnene stifter bekendtskab med det skriftlige sprog.
- At børnene får kendskab til fx begreber, farver, tal og symboler.

Det betyder, at vores børne- og læringsmiljø skal:

- Give børnene mulighed for at få ro til at udvikle deres sprog. Det kan være ved at mindske støjniveauet i børnehaven, blandt andet ved at dele børnene i små grupper.
- Have billeder og udsmykning på væggene, der appellerer til samtale. Billeder der viser rim, bogstaver, eventyr osv., så børnene bliver præsenteret for det skrevne sprog og bogstaver. Legetøj, der inspirerer til samtale og leg med andre børn. Puslespil med gode billeder. Spil hvor flere børn har et samvær og kommunikation om det, der sker. Gode bøger, der er tilgængelige for børnene.

Det betyder, at vi voksne skal:

- Bruge et nuanceret sprog.
- Være nærværende og indbyde barnet til snak.
- Være gode rollemodeller, der er tydelige i både verbal og nonverbal kommunikation.

- Gentage hvad børnene siger, både for at de hører ordene tydeligt, men også for at anerkende dem for at bruge sproget.
- Benævne vores handlinger.
- Med vores mimik og kropssprog vise børnene, at vi tager dem alvorligt og gerne vil forstå dem.
- Bruge almindelig og dialogisk læsning som pædagogisk metode til sprogstimulering.
- Holde rundkreds gruppevis med sang, fortælling, højtlesning, rim/remser, lege, lytte/genfortælle, osv.
- Lære børnene at bruge sproget som et redskab ved konfliktløsning.
- Præsentere børnene for IT som et pædagogisk redskab til sprogstimulering.
- FUND Børnehave og Friskole samarbejder desuden med virksomheden "Sprogeriet" om børnenes sproglige udvikling

Vi har nået vores mål, når:

- Vi ser børn, der ved hjælp af sproget giver udtryk for deres følelser og behov.
- Vi ser børn, der bruger sproget ved sang, i samtale med andre børn og voksne, og i lege.
- Børnene løser flere konflikter ved at snakke om det.
- Vi ser en udvikling i børnenes ordforråd, sætningsopbygning osv.

I dagligdagen

- Rundkreds: Vi øver omverdens bevidsthed, når vi krydser af med fx: navn, fødselsdato, adresse osv. Vi øver at lytte, forstå og genfortælle i forbindelse med højtlesning. Vi øver sange, rim og remser. Børnene fortæller om oplevelser, de har haft og øves i at genkalde sig indtryk og sætte ord på. Vi har dialog om relevante emner. Vi øver at modtage kollektive beskeder.
- Spisning: Børnehaven er en del af FUNDS samarbejde med Øland med økologisk børnehave- og skolemad. Børnene er desuden på skift med til at dække bord. Der tales om mængder, og hvem der skal sidde hvor. Øve sig på at stå frem og sige hvem der må gå til bordet. Der er mulighed for at være tæt på børnene og have ro til nærværende samtaler.
- Ture: Børnene kommer skiftevis på ture, hvor de oplever nye ting, som udvider deres ordforråd og begrebsverden. Når de kommer hjem og skal gengive sprogligt overfor venner og forældre, hvad de har oplevet, øger de deres fortælleevne.

4. Motorik/krop og bevægelse

Vores mål er:

- At børnene får kendskab til deres krop.
- At børnene oplever glæde og succes ved fysisk aktivitet.
- At barnet tør tage nye udfordringer.
- At børnene styrkes grov- og finmotorisk.
- At børnene løbende skal have kendskab til sundhed og ernæring. (Se samarbejdet med Øland).
- At børnene bliver selvhjulpne.

Det betyder, at vores børne- og læringsmiljø skal:

- Rumme mulighed for bevægelse. Indretningen i FUND Børnehave skal give god gulvplads og have steder, hvor børnene kan danse og bevæge sig. Vi har et puderum med madrasser med mulighed for mere fysiske lege. Et atelier hvor der er mulighed for lege de lege der kræver mere gulvplads. Et værksted, hvor fin- og grovmotorikken kan udfordres. Vores sansemotoriske MeWe Space.
- Indeholde spændende motoriske udfordringer på legepladsen, som børnene kan udvikle sig ved. Aktiviteter (bolde, cykler, gyng, evigheds-karruseller) og legeredskaber, som børnene bliver nysgerrige på og derved øver sig på dag efter dag.
- Prioritere at børnene er ude hver dag uanset vejret. Vi oplever, at det giver større udfoldelsesmuligheder, styrker motorikken, giver færre konflikter, mindre støj, energi og livsglæde.
- Indeholde gåture; Vi går bl.a. til biblioteket, hallen og biografen, hvor vi øver koordination, udholdenhed og afpasse tempoet.
- Indeholde ture, hvor der er mulighed for at boltre sig motorisk og få andre motoriske udfordringer. Vi tager i skov, parker og anlæg, hvor underlaget er mere ujævnt.
- Indeholde lån af hal/gymnastiksal en gang om ugen i vinterhalvåret. Her leger børnene med faldskærm, leger bevægelseslege som "fange haler", stikbold, stopdans osv. Der bliver sat motorikbaner op, og de voksne planlægger aktiviteterne efter børnenes alder og interesser.
- Give børnene mulighed for, at udvikle sig finmotorisk. Bl.a. ved at have tilgængelige materialer til aktiviteter, hvor børnene kan klippe, klistre, tegne, lege med perler osv.
- Give børnene tider på dagen, hvor de falder ned fysisk og slapper af.
- Lægge op til, at børnene bliver selvhjulpne med opgaver, der kræver fysisk formåen.

Det betyder, at vi voksne skal:

- Være gode rollemodeller ved at vise glæde ved at bevæge sig.
- Deltage i fodbold, hockey, sjippe, bruge hulahoop og være med til at styre motoriske regellege.
- Hver dag tænke i at børn skal have mulighed for at røre sig og bevæge sig frit. Bl.a. giver udemiljøet bedre mulighed for større fysiske udfoldelser, end vi har indenfor.
- Snakke med børnene om krop og sundhed - at det er godt at røre sig, kende egne grænser, benævne kropsdelene, og hvad der er sundt og usundt at spise.
- Opfordre børnene til selv at klare opgaver som af- og påklædning, hælde mælk op, tage af bordet osv.

Vi har nået vores mål, når:

- Vi ser børnene have det sjovt med at bruge deres krop og bevæge sig.
- Børnene ved gentagende aktiviteter udvikler deres grov- og finmotorik: Når de tegner, skriver bogstaver, gyng, klatre, sjippe, cykle, trille, balancerer osv.
- Børnene tør give sig i kast med motoriske udfordringer, når de er blevet mere sikre på, hvad de kan fysisk og motorisk.

- Børnene viser interesse for, at være selvhjulpne ved af og påklædning, toiletbesøg, hælde vand op selv, rydde op, stole ned osv.
- Børnene selv efterspørger fysiske aktiviteter.
- Børnene kender til deres kropsdele og har fået en viden om, hvad der er sundt for kroppen.

I vores pædagogiske praksis tilrettelægger vi aktiviteter, der giver børnene lyst til at udvikle deres motorik og glæden ved bevægelse.

5. Naturen og naturfænomener

Vores mål er:

- At børnene oplever glæde og respekt for naturen.
- At børnene skal have mulighed for at udforske naturen ved brug af alle deres sanser.
- At børnene skal have mulighed for at tilegne sig forskellige erfaringer med natur, naturfænomener og miljøet. (Forskellige årstider og vejrets skiften osv.)
- At børn skal have mulighed for at opleve naturen, som et rum for leg og fantasi og som et sted til både vilde og stille aktiviteter.

Det betyder, at vores børne- og læringsmiljø skal:

- Være spændende og udfordrende, så børnene får lyst til at røre, kigge, lytte, smage, undrer og undersøge tingene i naturen. Legepladsen, nærmiljøet og skovene rundt om Odense bruges som en naturlig del af det pædagogiske rum året rundt.
- Følge op på oplevelserne ved at have natur ting med hjem, som vi fx kan være kreative med og eller undersøge.
- Indeholde både planlagte og spontane aktiviteter, som vi er nysgerrige omkring.
- Opfordre børnene til ikke at forurene og fortælle dem om, hvad der er omsættelig i naturen.
- Indeholde udfordringer, der giver børnene lyst til at være motorisk aktive.

Det betyder at vi voksne skal:

- Være engagerede og motiverede.
- Standse op og sige "SE HER" og vise børnene ting i naturen.
- Vise børnene hvordan man behandler naturen.
- Give adgang til natur bøger, eller IT, for at indhente ny viden dyr og planter.
- Være nysgerrige voksne, der kan undre sig sammen med børnene. Det smitter af på børnene.
- Lade børnene vise vejen og lade dem gå på opdagelse i naturen. Give dem tid til at fordybe sig i og undre sig over, fx en bunke blade, en snegl, en mariehøne eller andet.
- Planlægge ture ud i naturen på forskellige årstider for at se, hvordan naturen og vejret ændrer sig.
- Hjælpe børnene med at begrænse forbruget af ressourcer - fx el, vand, papir i henhold til FUNDS overordnede fokus på de 17 verdensmål.
- Vise børnene, at det er sjovt at bruge kroppen også i naturen.

Målet er opnået, når:

- Børnene viser glæde og er fortrolige ved at færdes i naturen.
- Børnene fortæller om deres oplevelser.
- Børnene er nysgerrige efter nye natur oplevelser og gerne vil vide mere.
- Børnene er bekendt med de 4 årstider.
- Børnene rydder op efter sig på ture ud i naturen og respekterer dyre og plantelivet.
- Børnene har lyst til at sanse og røre ved naturen.
- Børnene viser større sikkerhed, ved motoriske udfordringer.

I dagligdagen

I FUND Børnehave har vi i dagligdagen opmærksomhed på børnenes kendskab til natur og naturfænomener og arbejder med dette i:

- Rundkredsen: Før frokost samles børnene i rundkreds, hvor de oftest starter med at læse/kigge i biblioteksbøger. Her kan de vælge forskellige bøger med forskellige temaer. Nogle af disse omhandler natur og naturfænomener. Fx bøger om dyr, landbrug, årstider m.m. Har man været på bustur fortæller børnene om deres oplevelser. Vi snakker om, hvilken årstid vi har lige pt., når kalenderen opdateres. Hvordan er vejret, hvilket tøj skal vi have på osv. Børnene synger årstidsbestemte sange.
- FUND Byhave: Børnene arbejder sammen med de voksne i skolens byhave.
- Legepladsen: Børnene vender sten, træstubbe og andet. Finder kryb og kravl, som de laver små "zoologiske haver" ud af. Børnene har adgang til lup, bøger og andet, så de kan nær studere, hvad de har fundet. Vi har forskellige frugttræer på legepladsen, som vi nyder godt af. Børnene er med til at vande blomster rundt omkring på legepladsen. Der er bålplads, hvor vi laver mad i det fri. Der er et graveland, som bliver flittigt brugt til at lave vand kanaler af, når det har regnet osv.
- Ture ud af huset: Vi vil besøge skov, strand, hav, sø, eng, bondegårde (leverandører til samarbejdet med Øland) samt forskellige parker og legepladser i Odense.

6. Kulturelle udtryksformer og værdier

Vores mål er:

- At børn skal have mulighed for at deltage i kulturelle traditioner, herunder FUNDS egne traditioner.
- Børn skal have adgang til materialer, redskaber, medier, som kan bruges til skabende kunst, og som giver gode oplevelser.
- Børn skal have kendskab til forskellige lege, sange/sang lege.
- At børnene får en oplevelse af egen kultur og indblik i andres.

Det betyder, at vores børne og læringsmiljø skal:

- Være indrettet, så der er mulighed for at udtrykke sig kulturelt – fx med tegneborde, værksted, udklædning, og plads til dans og musik.
- Arbejde med forskellige traditioner – jul, fastelavn, påske samt FUNDS egne traditioner såsom, krybbespil, høstmarked, Lucia, børnenes fødselsdage osv.
- Besøge, kirker, museer, udstillinger, bibliotek og biograf m.m.

- Skabe tid og rum til leg samt lære børnene forskellige spilleregler i forbindelse med leg.
- Præsenterer børnene for nye/gamle lege, herunder også drenge/- pigelege.

Det betyder, at vi voksne skal:

- Være nysgerrige på de forskellige kulturer, der er repræsenteret i børnegruppen.
- Snakke med børnene om forskellige traditioner (både danske og udenlandske)
- Sammen med børnene arbejde/afprøve mange forskellige materialer.
- Give mulighed for og opmuntre til, samt præsentere nye/gamle lege.
- Snakke med børnene om forskelle på mennesker og deres kulturer.
- Bruge den danske sangskat og fortælle eventyr, rim og remser m.m.

Målet er opnået, når:

- Børn har lyst til at fortælle: "Sådan gør vi hos mig", og det anerkendes af de andre.
- Børnene genkender og kan fortælle om kulturelle traditioner og FUNDs egne traditioner.
- Børnene er opsøgende og engagerede i de kreative og musiske aktiviteter, og dermed introduceres til FUNDs gode vaner.
- Børnene udtrykker glæde ved selv at være kreative.
- Børn selv tager initiativ til leg.
- Børnene udtrykker glæde for musik, de synger og nynner melodier.

I dagligdagen.

I FUND Børnehave har vi i dagligdagen vores opmærksomhed på børnenes kulturelle udtryksformer og værdier og arbejder med dette:

- I løbet af året: Hver gang et nyt barn starter i FUND Børnehave, starter vi med at tage på "hjemme besøg" for at få en snak omkring det at starte i FUND. Vi fejrer fastelavn, påske, jul og husets egne traditioner i børnehaven.
- Når der er fødselsdag stilles flag ud til døren.
- På ture: Vi besøger kulturelle seværdigheder og museer i nærmiljøet. Vi går i biografen, til gymnastik i hallen og på biblioteket.
- I rundkredsen: Vi afholder rundkreds hver dag, hvor børnene krydses af samtidig. Vi lærer nye lege og nye sange i rundkreds. Hele FUNDhuset spiser på samme tid, og vi har faste pladser, bordskik, og starter først med at spise, når maden er præsenteret.
- I legen: Vi prioriterer den frie leg og aktivitet, hvor barnet selv er skabende, gennem sin fantasi.

Dokumentation og evaluering

Vi dokumenterer vores pædagogiske arbejde gennem børnenes egne produkter som tegninger, malerier, klip, som bliver hængt op på stuerne. Børnene føler glæde ved at kunne genkende og vise deres ting frem, til kammerater, forældre o.a. Vi tager fotos af børnene ved aktiviteter og i hverdagen. Derved skabes grundlaget for det senere arbejde i friskolen med portfolio.

På stuerne bliver der sat billeder og plancher op i børnenes øjenhøjde. Børnene genkender sig selv og hinanden på fotos og får øvet deres sprog ved at tale om dem.

Når der arbejdes med projekter ud fra læreplanstemaerne vil der blive udarbejdet pædagogisk dokumentation. Her vil der blive lavet projektbeskrivelse, hvoraf det fremgår, hvilke mål vi gerne vil opnå i løbet af projektet samt plan, over hvordan og hvad der skal laves for at målene bliver opnået, og en tidsplan over projektet. Til slut laves en konklusion, hvor projektet evalueres.

De pædagogiske dokumentationer hænges op på stuerne, således at forældre og andre, kan følge med i hvad der er sket under projektet.

Familieprojekt

FUND Børnehave og Friskole bliver et familieprojekt, fordi familien - i alle dens moderne former - er omdrejningspunktet for barnet, og derfor også for børnehaven og skolen. Børn og forældre vil derfor få stor indflydelse på skolens hverdag, for på FUND skal dit barn ses og høres i et trygt fællesskab.

På FUND skal vi kende hinanden, så børnene føler sig hjemme.